

NÜKLEERDEN ÜRETİLECEK PAHALI ELEKTRİĞE GARANTİ

Türkiye ile Rusya arasında nükleer santral kurulumu konusunda devletlerarası anlaşma imzalanması üzerine Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, basın açıklaması yaparak, Rusya'nın Türkiye'de nükleer santral sahibi yapıldığını ve nükleer santraldan üretilecek pahalı elektriğe garanti verildiğini ortaya koydu.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, 13 Mayıs 2010 tarihinde yaptığı basın açıklamasında, AKP Hükümeti'nin nükleer teknoloji merkezi yaratacakları iddiasıyla başlattığı ihale sürecinin Rusya'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin yapacağı yer tahsisinden Türkiye'de nükleer santral sahibi olmasına dönüştüğünü bildirdi. İmzalanan devletlerarası anlaşmaya göre nükleer santralin sahibinin yüzde 100 hisseyle Rusya'nın reaktör inşa eden şirketi Atomstroyexport olacağı kaydedilen açıklamada, şöyle denildi:

"Şirket, daha sonra yüzde 49'a kadar hisse satışı yapmayı planlıyor. Bu kapsamda Türk şirketlerinin ilgili olduğunu, ancak Avrupa'daki şirketlerle de görüşmelerini dahi açıkladılar. Yani Türkiye'nin nükleer santral konusunda geldiği nokta, kendi ülkesinde Rusya'yı nükleer santral sahibi yapmak olurken, nükleer santral kurulum süreci içinde Türkiye'ye doğalgazda bağımlı olduğu Rusya'dan bir de nükleer enerji satın alan ülke olma konumu biçildi.

AKP Hükümeti, aynı şirkete ihale yoluyla hukuka aykırı olarak nükleer santral kurdurmaya çalışmış, ancak TMMOB'un açtığı dava üzerine

hukuka aykırılıklar nedeniyle ihaleyi iptal etmek zorunda kalmıştır. Şimdi ise yargı kararını, ihale ve rekabet sürecini bertaraf etmeye çalışarak, devletlerarası anlaşma yoluna başvurmuştur."

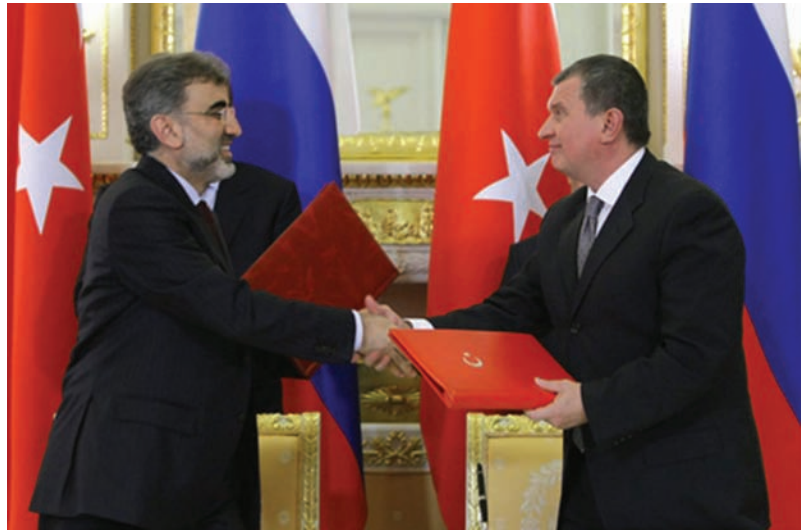
Rusya ile yapılan anlaşmaya göre 1200 megavat üzerinden 4 reaktör inşa edilmesinin planlandığı kaydedilen açıklamada, "Böylece Türkiye'de 4 bin 800 megavat kurulu güçte nükleer santral sahibi olacak Rusya buradan ürettiği elektriği de ortalama 12.35 sent gibi yüksek bir fiyat üzerinden Türkiye'ye satma garantisi elde etmiştir" denildi.

Fahiş Yatırım Maliyeti

4 bin 800 megavatlık nükleer santral için 20 milyar dolarlık bir yatırım maliyeti açıklandığına dikkat çekilen açıklamada, bu rakamın Rusya'nın aynı türde inşaatına başladığı santrallerin birim yatırım maliyetlerinin

olduğu üzerinde olduğu ortaya konuldu. Rusya'nın Türkiye'de sahip olacağı nükleer santralin birim yatırım maliyetinin (kilovat başına) 4 bin 166 dolar olacağı belirtilen açıklamada, şöyle denildi:

"İnşa aşamasında olan Nizhegorod'un birim yatırım maliyeti 1958 dolar, 2008 ve 2009 yılında iki reaktör olarak inşasına başlanan Novovoronezh 2'nin birim yatırım maliyeti 2 bin 83 dolardır. 2008 yılında bir ünitesinin inşasına başlanmış olan ve ikinci ünitesinin inşasına da bu yıl başlanılan Leningrad 2'nin birim yatırım maliyeti ise 2 bin 417 dolardır. Bunlar içinde en yüksek yatırım maliyetinin söz konusu olduğu Leningrad 2'yle karşılaştırıldığında Türkiye'de yapılacak nükleer santral yatırımı yüzde 72 daha pahalıdır. Nizhegorod'a göre ise Türkiye'de yapılacak nükleer santral yatırımının pahalılık düzeyi 2 katı aşmaktadır."

Fiyat Artışları Yapısal Hale Geliyor

Yatırım maliyetinin yüksek tutulmasının, elektrik satış fiyatının da yüksek belirlenmesine yol açtığı anlatılan açıklamada, alım garantisi kapsamında müşterisi hazır olan nükleer santralden satılacak enerjinin birim fiyatının 18.77 kuruş ile DUY denilen karaborsa fiyatına yükseltildiği kaydedildi. Açıklamada, şu saptamalara da yer verildi:

“Devletlerarası anlaşma yoluyla nükleer santral üzerinden 15 yıl gibi uzun vadeli olarak oldukça yüksek fiyat düzeyinin garanti edilmesiyle enerji fiyatlarında artış yapısal hale getirilmiş olacaktır. Ortalama fiyat üzerinden Türkiye, Rusya’ya 15 yılda satın alacağı 415 milyar kilovat saatlik elektrik karşılığında 51 milyar dolar ödeyecektir. Şirket, 15 yılın ardından da kurulan DUY piyasası üzerinden yüksek fiyatla satış olacağını sürdürebilecektir.”

Yapılan anlaşmanın pek çok açıdan sorgulanmaya muhtaç olduğu dile

getirilen açıklamada, öncelikle nükleer santral kurulumunun yurttaşların elektrik faturalarında artışa neden olacağı kaydedilerek, “Böylece yurttaşlar hem nükleer santral nedeniyle ciddi bir riskle karşı karşıya bırakılmakta, bunun karşılığında ise ekonomik anlamda bir faydadan söz etmek dahi mümkün olmamaktadır” denildi.

Yenilenebilir Yerine Rusya’ya Teşvik

Yapılacak nükleer santralda yetki ve kontrolün Rusya’ya bırakıldığı ve Türkiye’nin iddia edildiği gibi nükleer teknoloji merkezi olmasının da söz konusu olmadığı belirtilen açıklamada, nükleer santral tercihinin ilişkin olarak şu sorgulamaya yer verildi:

“Nükleer santral tercihi kaynak ve ülke çeşitlendirme gerekçesiyle savunulmasına rağmen, tam tersine Rusya’ya ve dış kaynağa Türkiye daha da bağımlı hale getirilmektedir. AKP Hükümeti, Rusya ile imzaladığı alım garantili nükleer santral anlaşmasıyla yerli ve yenilenebilir

kaynaklarını teşvik etmek yerine Rusya’ya nükleer santral teşviği vermeyi tercih etmiştir. Bu tercihin, ekonomik ve teknolojik olarak açıklanabilir bir tarafı bulunmamaktadır. Tamamen siyasal bir tercihtir ve örtülü ilişkilerin sonucudur.

Rusya ile yalnızca nükleer santral kurulmasına ilişkin anlaşma imzalanmamış, aynı gün Başbakan’ın damadının Genel Müdürü olduğu Çalık Holding’in yürüttüğü projeye ilişkin de işbirliği anlaşması yapılmıştır. İki ülkenin enerji bakanlıkları arasında imzalanan işbirliği mutabakatı ile Karadeniz Bölgesi’ndeki ham petrolün Samsun-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı’nın önceliği temel alınarak taşınması öngörülmektedir. Böylece Çalık Holding’in projesine Rusya’dan petrol akıtılması kararlaştırılmış olmaktadır.

Ülkemizin yerli ve yenilenebilir potansiyeli henüz değerlendirilmemişken, pahalı, tehlikeli, atık sorunu bulunan, dışa bağımlı nükleer santral tercihinde bulunulması kabul edilemez.” ◀

